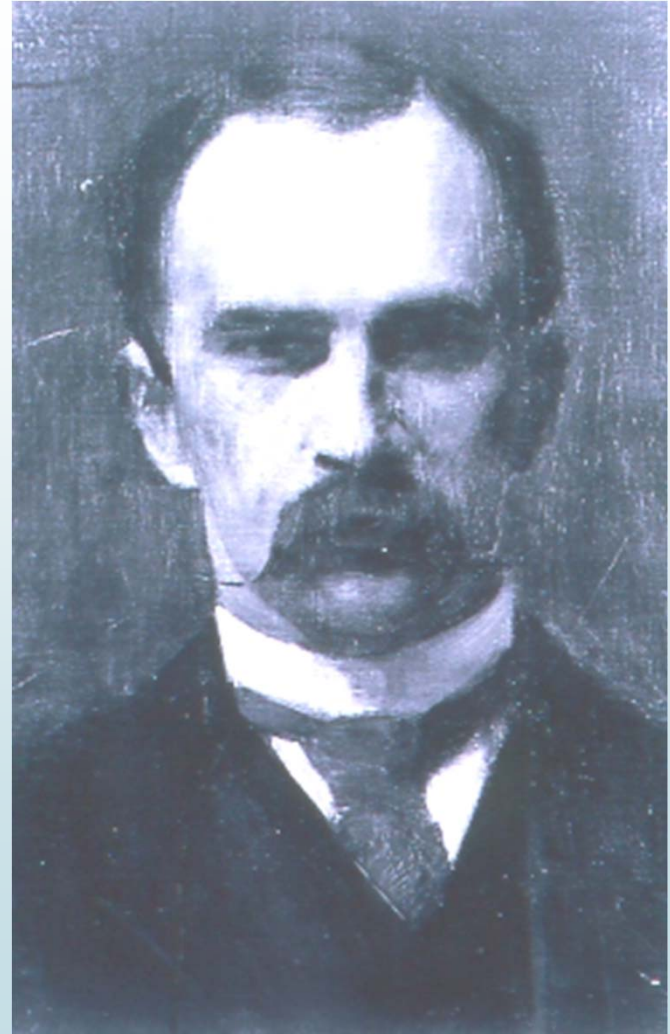

Цукровий діабет – глобальна епідемія 21-го сторіччя

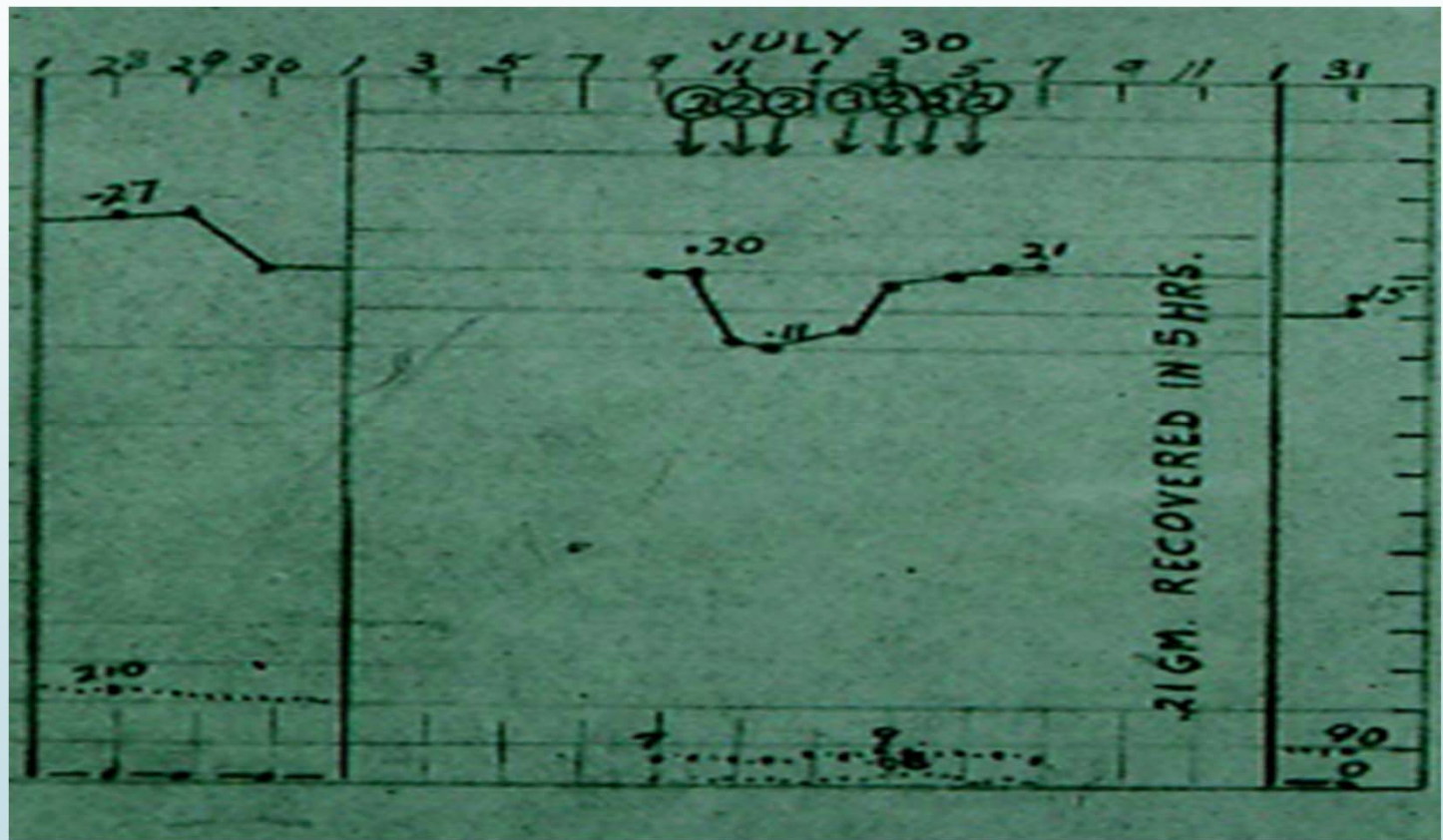
Член-кореспондент НАМН України, професор
Б.М.Маньковський

Osler, 1900

- Diet
- Opiates

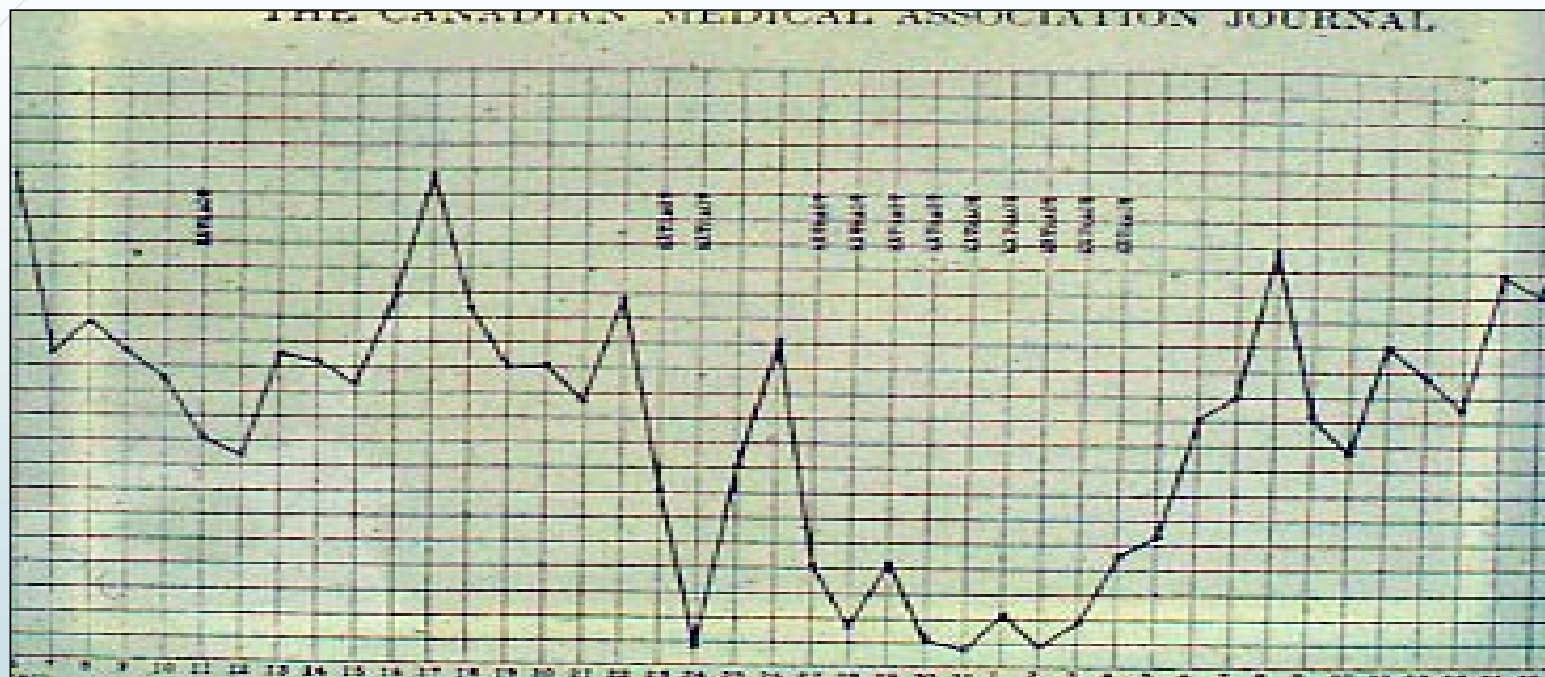
Dog 410, July 30, FGB Graph

Toronto General Hospital, January 1922

Leonard Thompson's Urinary Sugar

DR. J. B. COLLIP

DR. J. J. R. MACLEOD

DR. F. G. BANTING

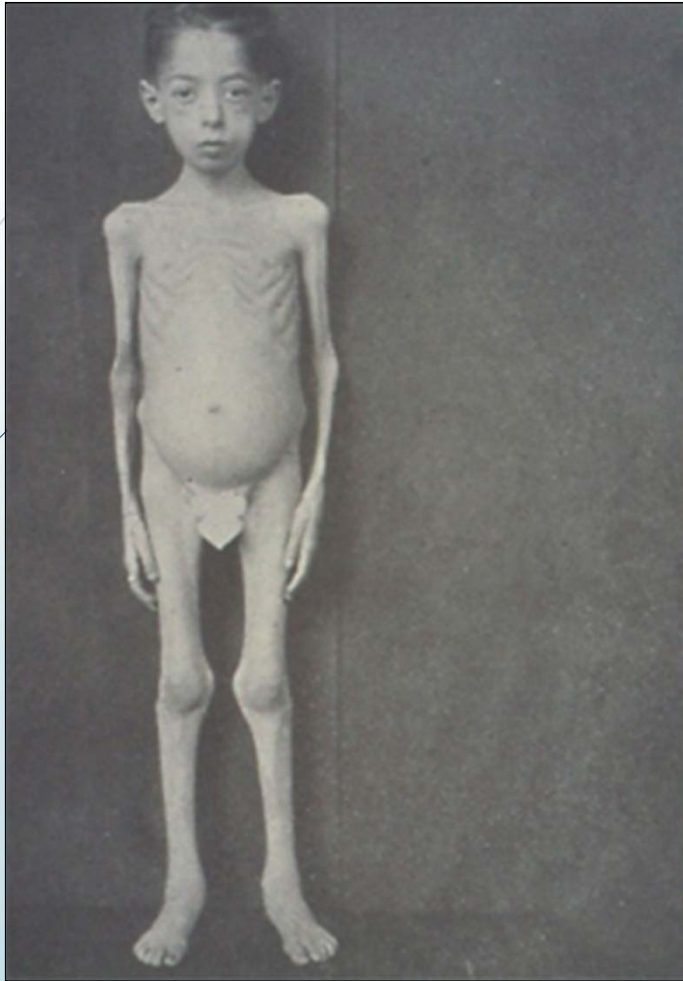
DR. C. H. BEST

Photographs by W. Lester Gorman.
Doctors Macleod and Banting were jointly awarded the \$41,600 Nobel prize for the discovery of insulin. Dr. Macleod promptly divided his share with Dr. Collip of Alberta University; while Dr. Banting telegraphed to his colleague, Dr. Best, "You are with me in my share also."

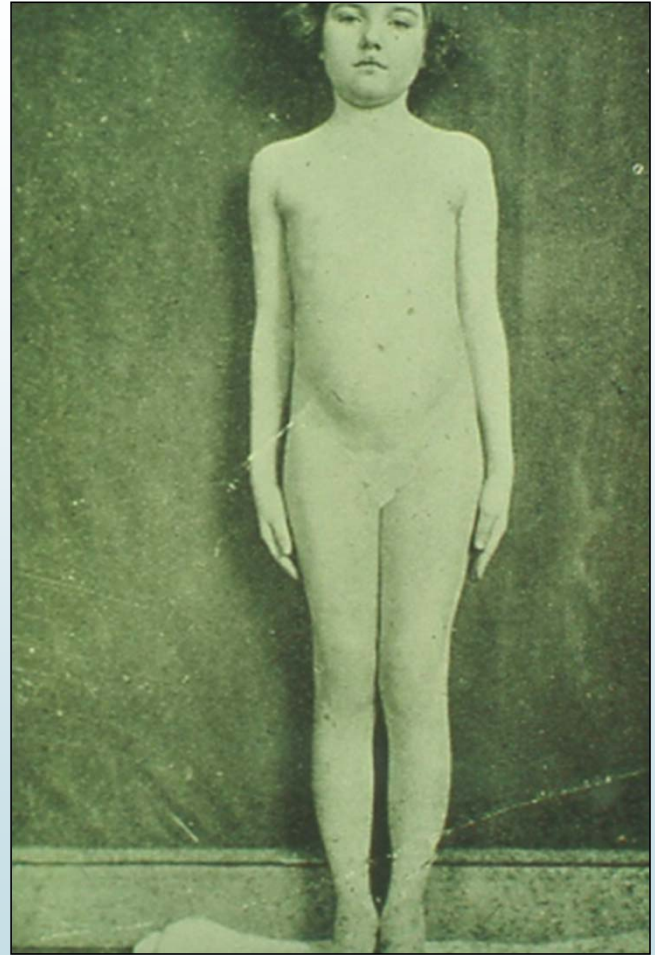
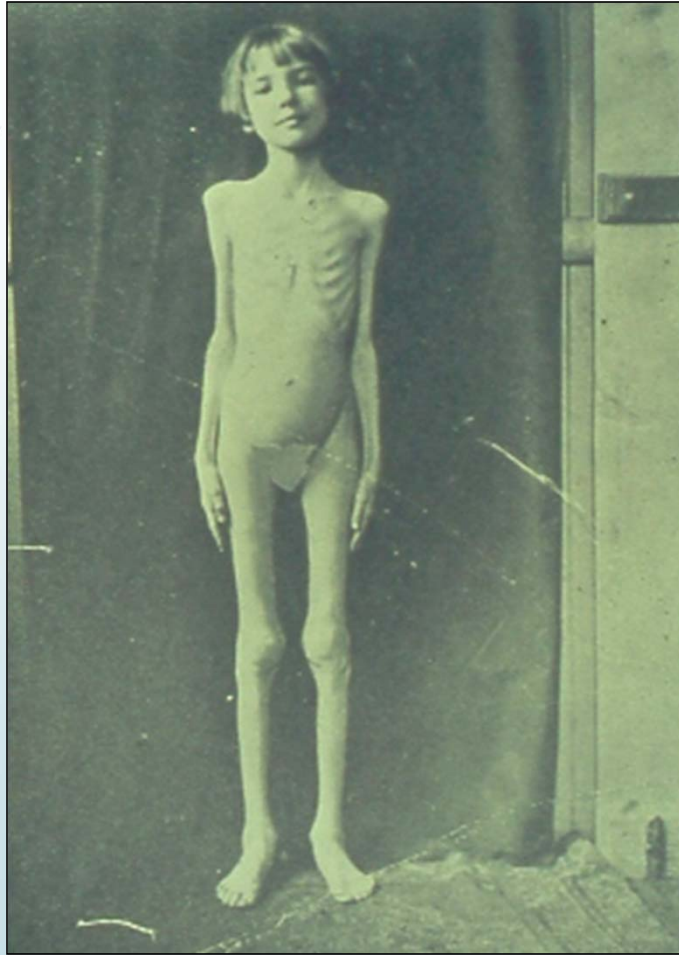
THE FOUR CANADIAN SCIENTISTS WHO SHARE THE GLORY AND THE PRIZE FOR DISCOVERING INSULIN

INSULIN WINS A GREAT PRIZE

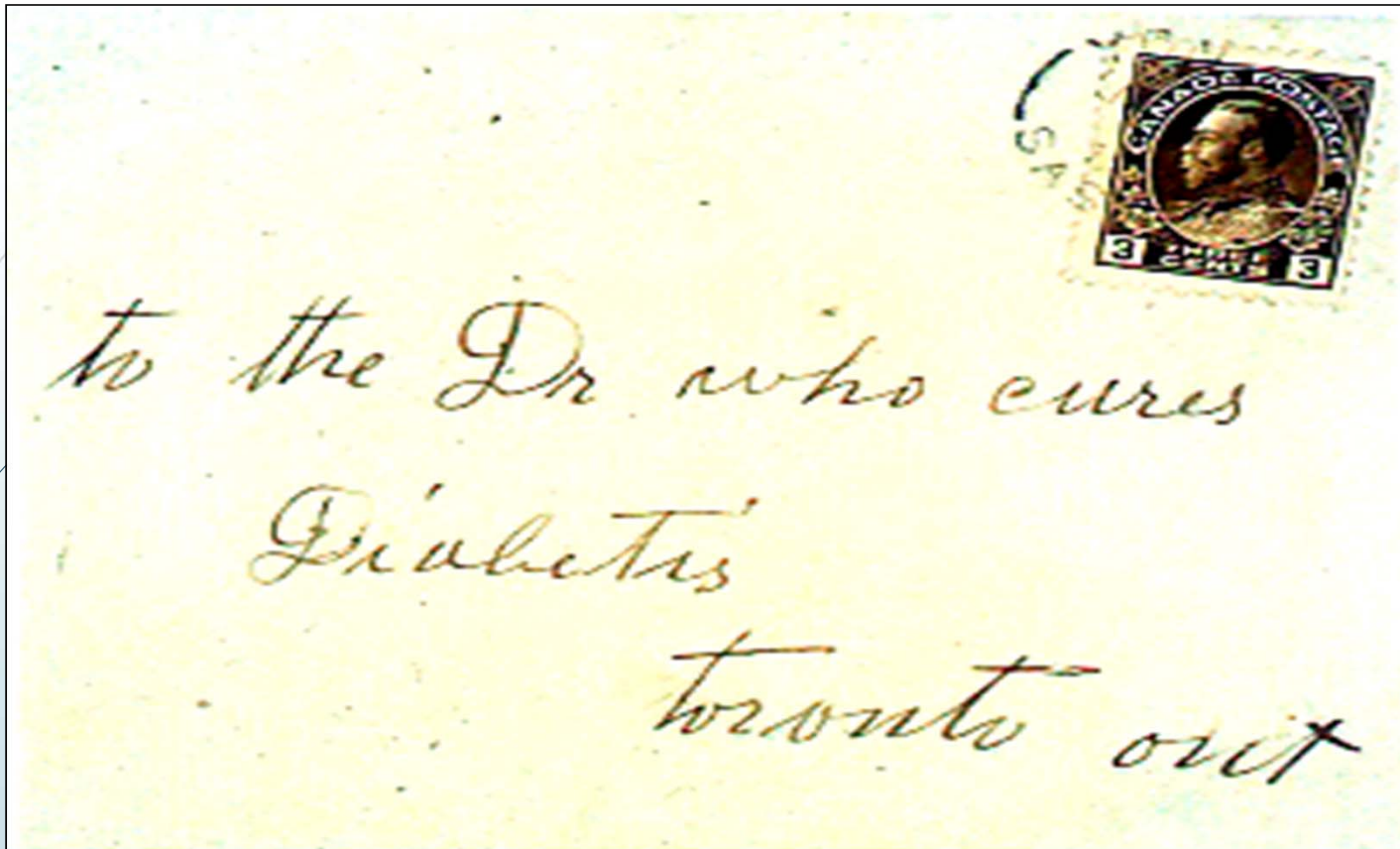

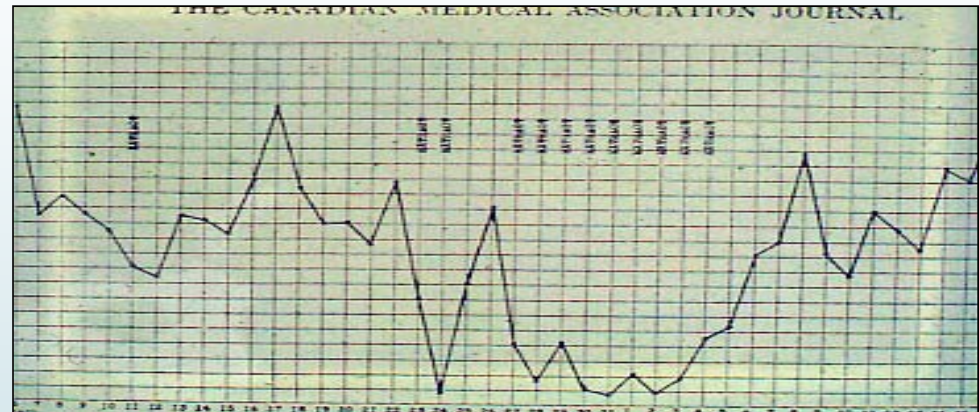

- delivered to Banting

Leonard Thompson

(1908-1935)

**Elizabeth Hughes
(1929)**

**“Your Letter ...
addressed to my
husband was read
with interest by
both of us ... yes I
am very much
alive ... day after
tomorrow will be
my 73rd birthday
...”**

August 17, 1980
Mrs. William T. Gossett
1276 Covington Road
Birmingham, Michigan 48040

Dear Professor Bliss:

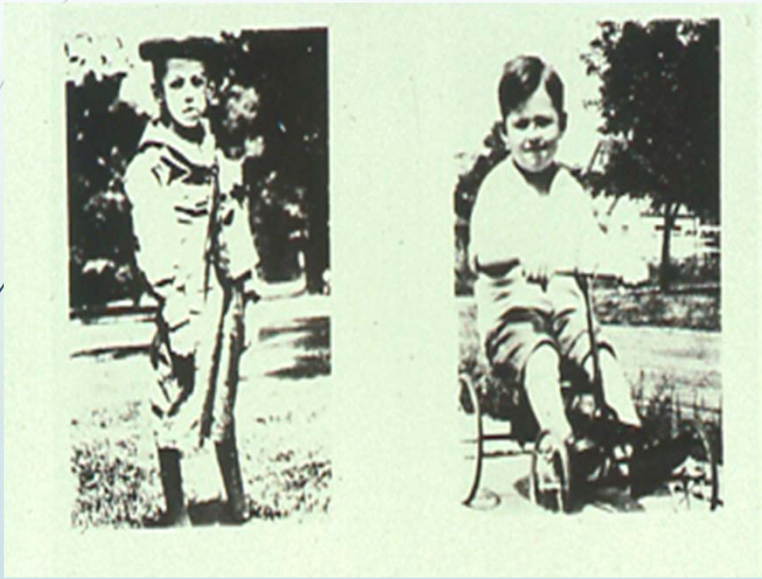
Your letter of August 7, addressed to my husband was read with interest by both of us. Yes - I am very much alive, in good health and spirits and amazed that after you had read my medical record in Dr. Baugh's papers, you were able to find me. Day after tomorrow will be my 73rd birthday and 58 years since I celebrated my 15th, having just arrived in Toronto to be Dr. Baugh's third patient in a last-minute effort to save my life.

I gather I am one of the very few juvenile diabetics still alive and I have no idea why, except that I am physically strong and through the years have

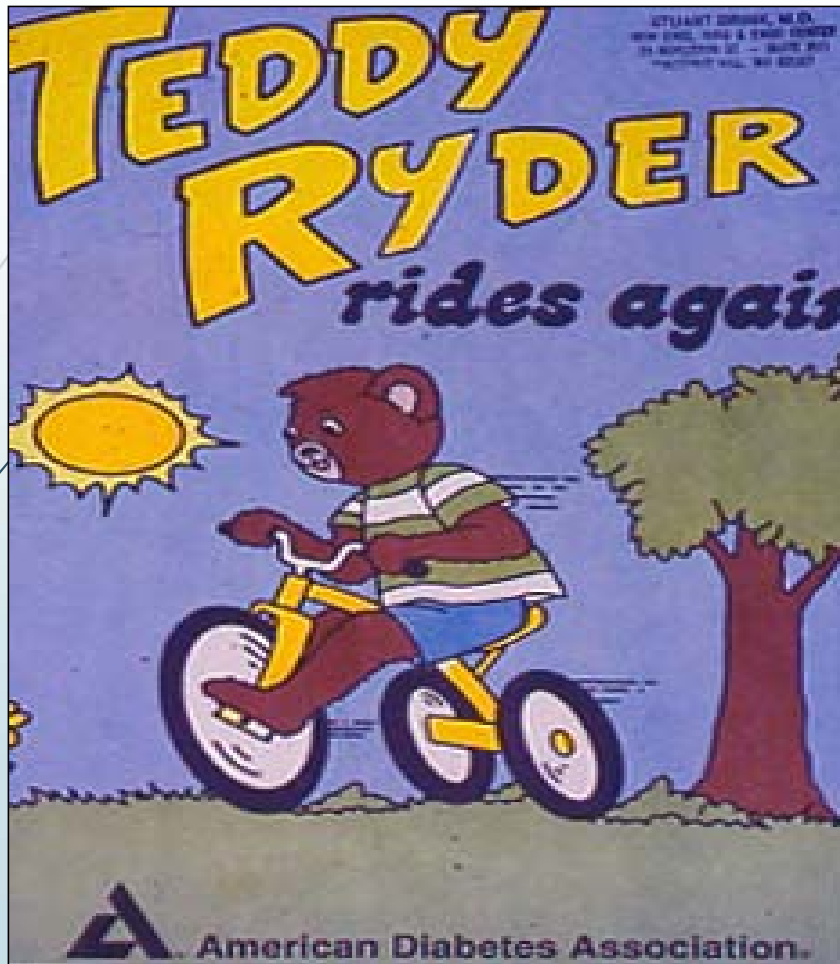
Ted Ryder

(July 1922-July 1923)

Ted Ryder
1916-1993

The Emergence of Insulin

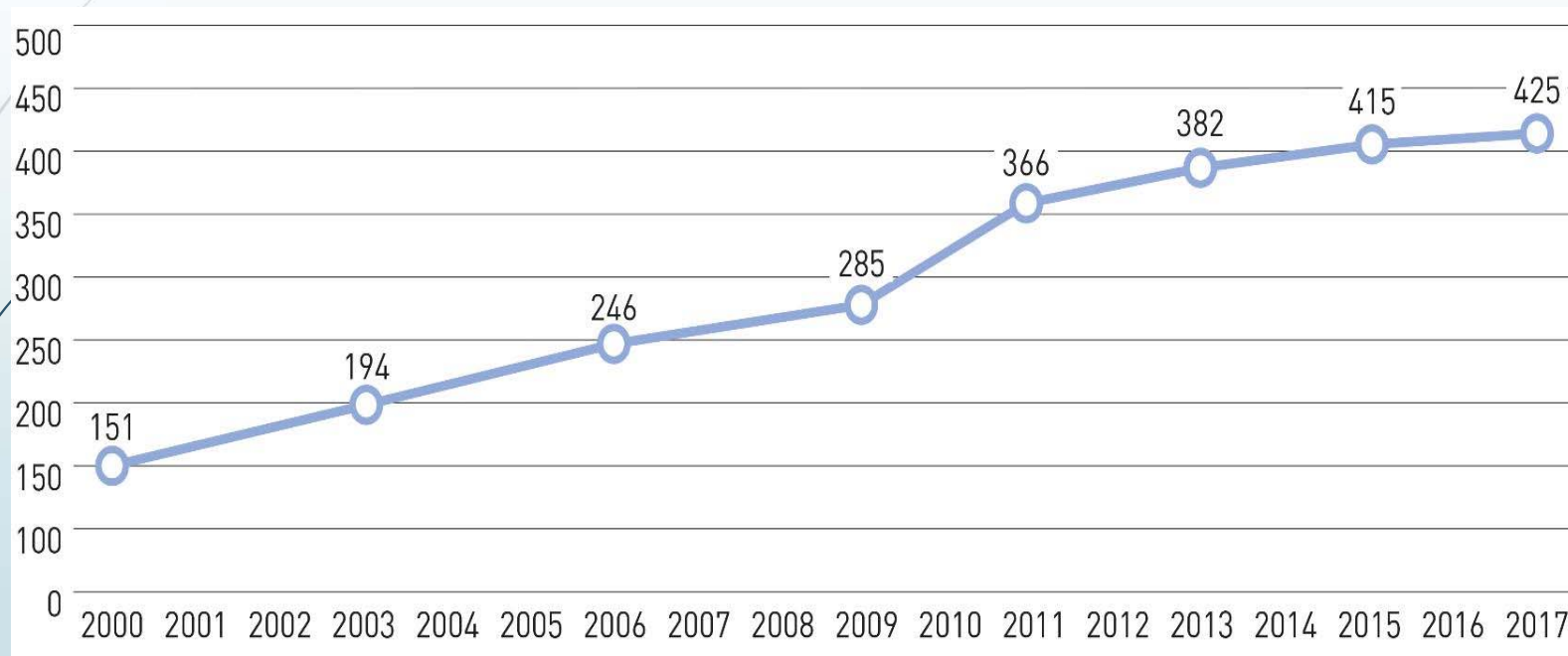

СЬОГОДНІ ...

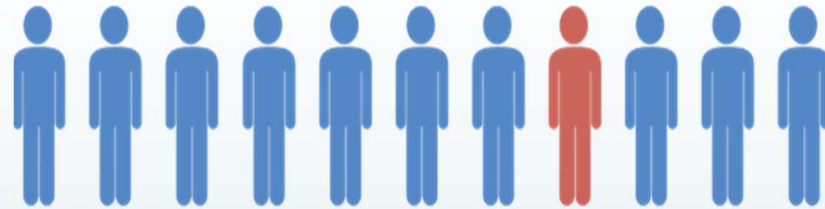
Цукровий діабет – глобальна епідемія

Загальна кількість хворих з цукровим діабетом (20-79 років)

International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas, 8th edn. Brussels, Belgium:
International Diabetes Federation, 2017. <http://www.diabetesatlas.org/atlas/atlas.html>

**Одна людина з
одинадцяти
хворіє на
діабет**

**У одного з двох хворих
захворювання не
діагностовано (212 млн)**

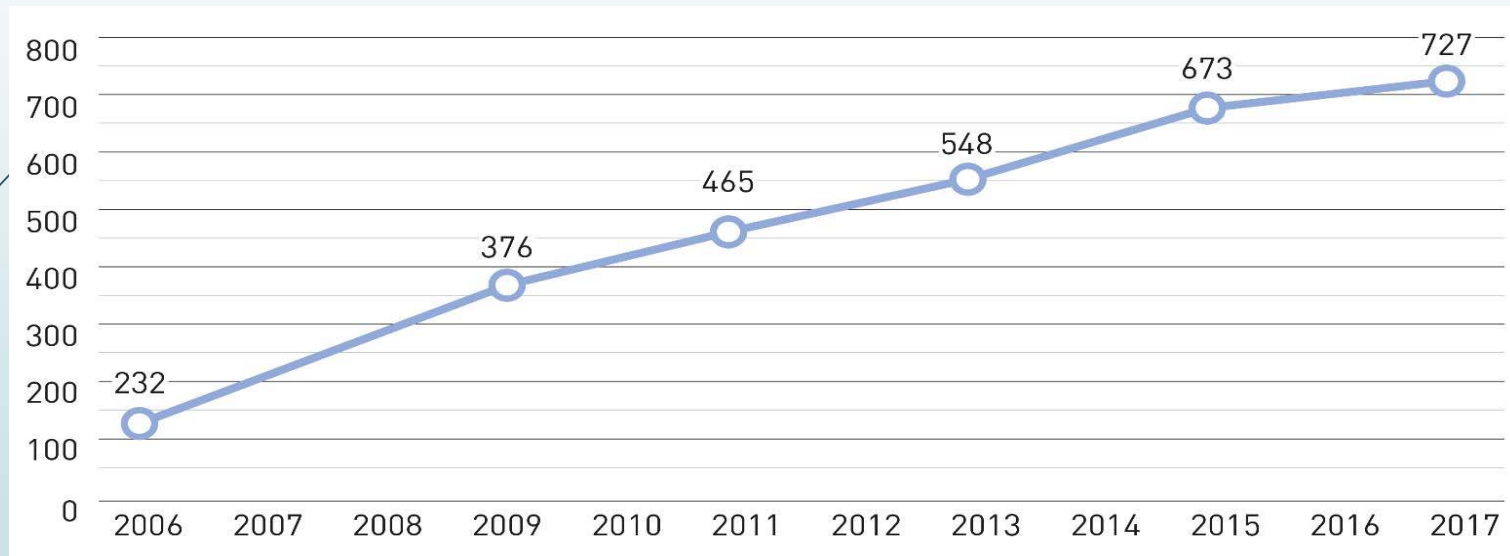
International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas, 8th edn. Brussels, Belgium:
International Diabetes Federation, 2017. <http://www.diabetesatlas.org/atlas/atlas.html>

- Кожні **6 секунд** 1 людина помирає від ускладнень цукрового діабету (**5 мільйонів смертей на рік**)
- Від **цукрового діабету** щорічно помирає більше людей, ніж від **туберкульозу, малярії та СНІДу** разом

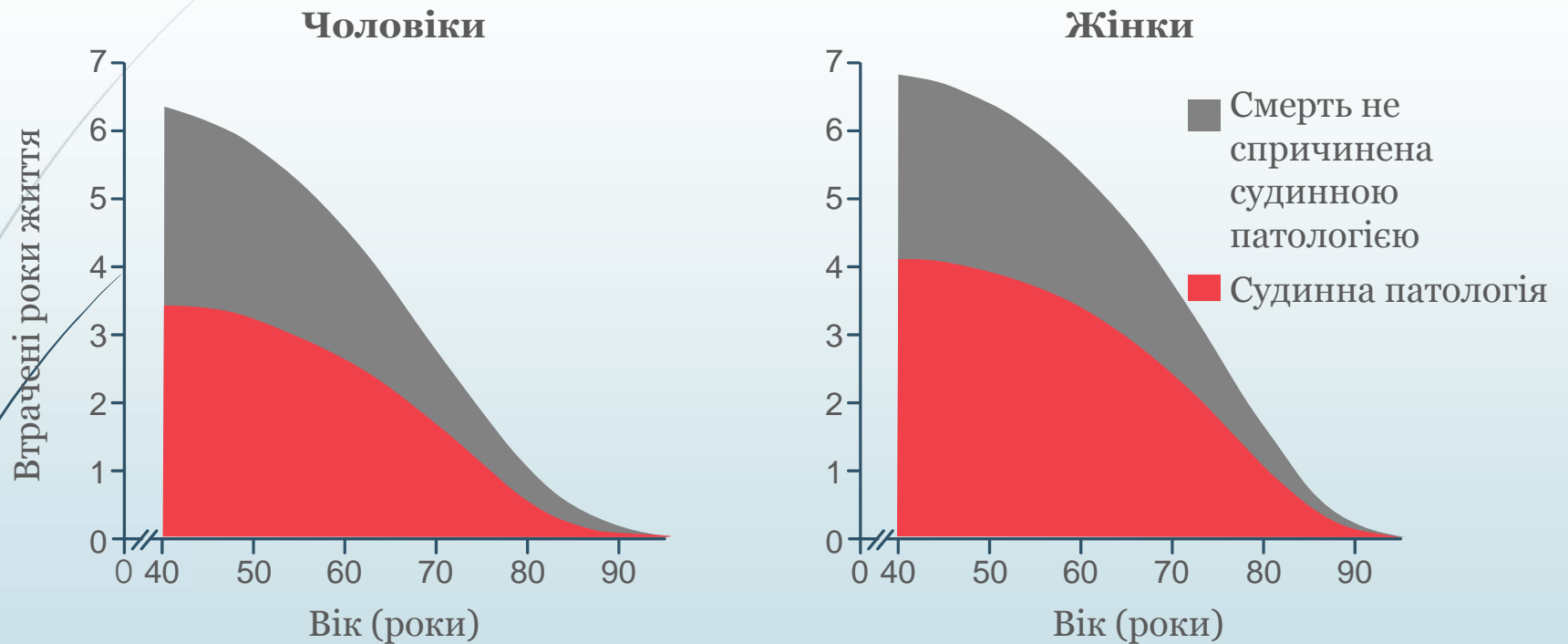
Економічні питання

Витрати на охорону здоров'я, обумовлені ЦД, у людей віком 20-79 років, млрд \$

International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas, 8th edn. Brussels, Belgium:
International Diabetes Federation, 2017. <http://www.diabetesatlas.org/atlas/atlas.html>

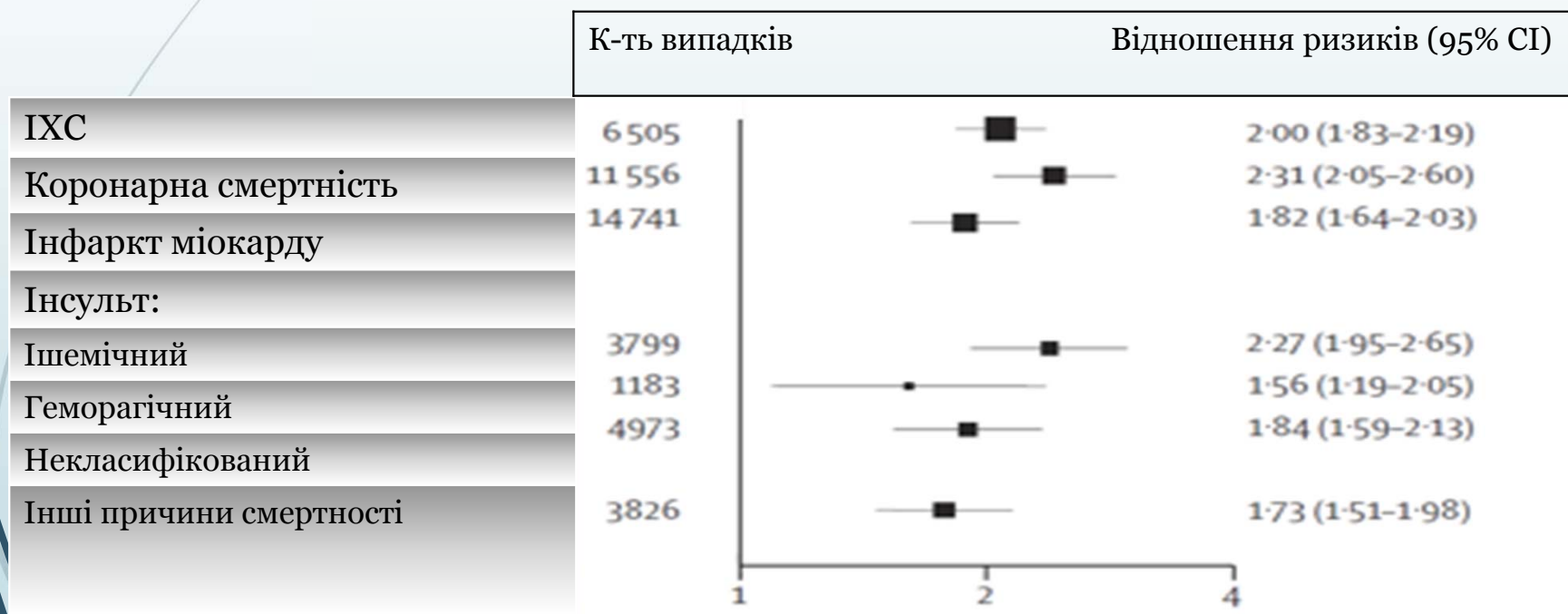
Наявність цукрового діабету призводить до значного скорочення тривалості життя

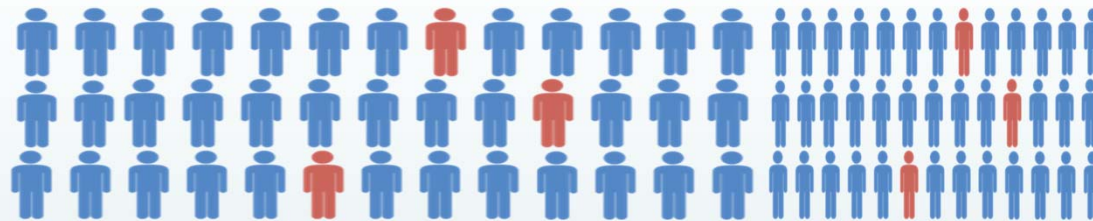
Мета-аналіз: цукровий діабет та ризик серцево-судинної захворюваності та смертності

102 проспективних дослідження; 700 000 людей; 8,5 млн пацієнто-років спостереження

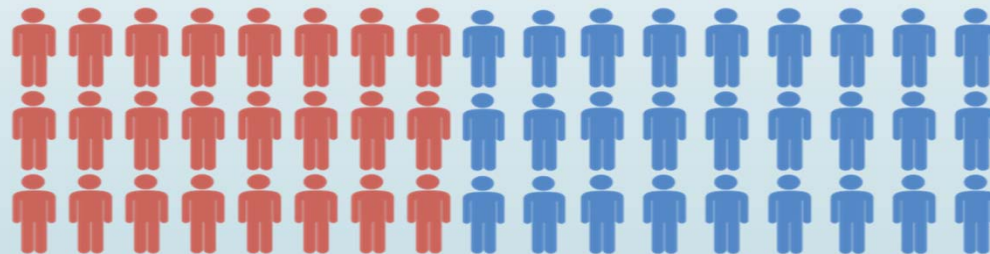

Emerging Risk Factors Collaboration (2010) Diabetes mellitus, fasting blood glucose concentration, and risk of vascular disease: a collaborative meta-analysis of 102 prospective studies. *Lancet*, 375(9733): 2215-22.

Розповсюдженість цукрового діабету в Україні (IDF 2017 р.)

2 836 310 осіб
мін 1 932 230 – макс 4 732 450

1 230 960 осіб

International Diabetes Federation. IDF Diabetes Atlas, 8th edn. Brussels, Belgium:
International Diabetes Federation, 2017. <http://www.diabetesatlas.org/atlas/atlas.html>

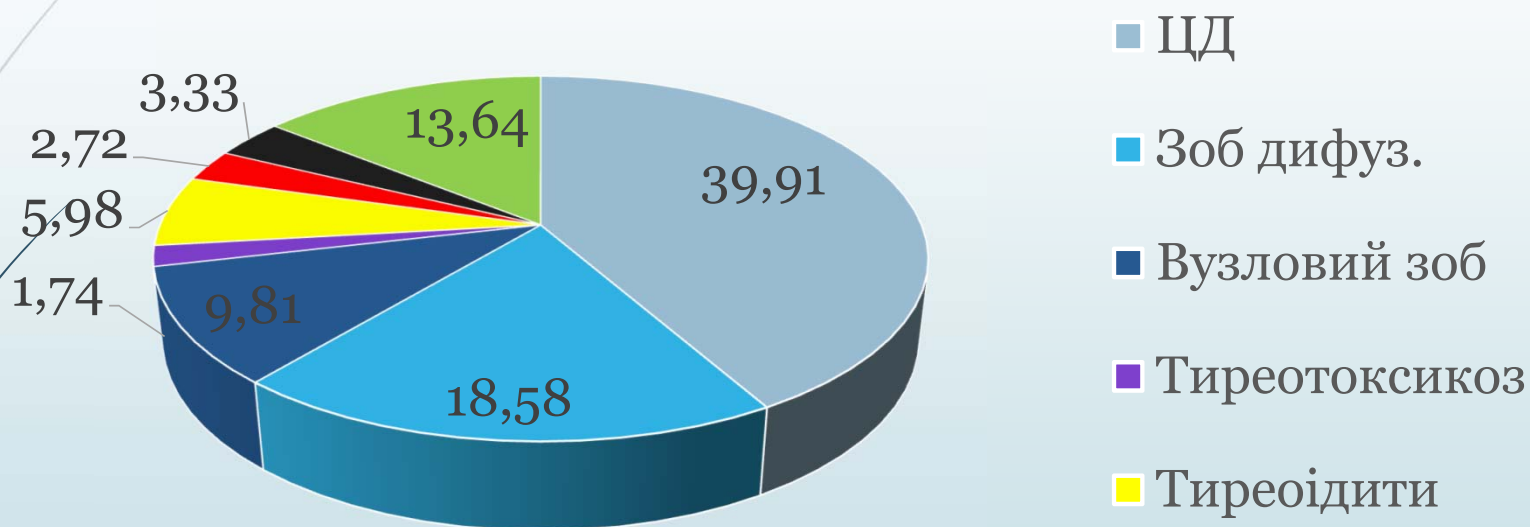

Хвороби ендокринної системи, розлади харчування, порушення обміну речовин [E00-E90]

Всього 3 млн 680 тис хворих,
що в перерахунку на 100 тис населення складає 8 676,0

За даними статистичної служби МОЗ, на початок 2018 року

Структура ендокринної патології в Україні, %

За даними статистичної служби МОЗ, на початок 2018 року

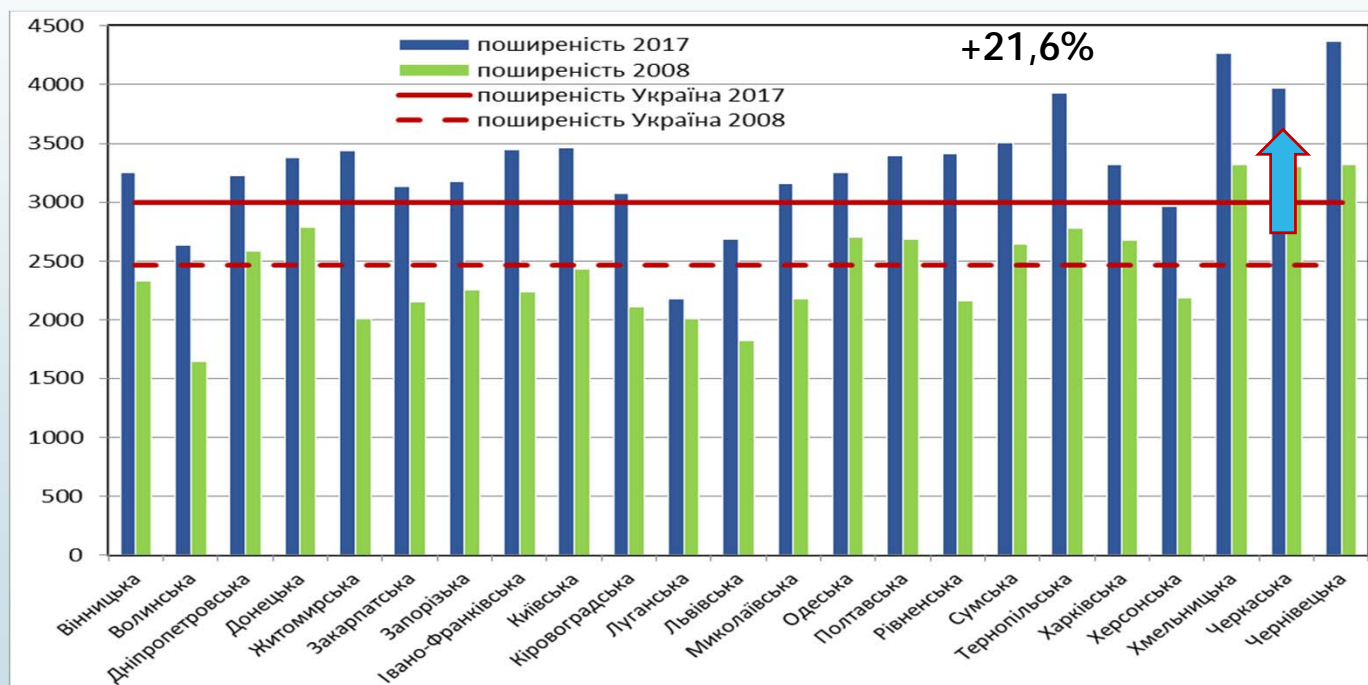
ТОР 10 країн/територій з найбільшою розповсюдженістю цукрового діабету

TOP 10 COUNTRIES/TERRITORIES FOR PEOPLE WITH DIABETES (20-79 YEARS)

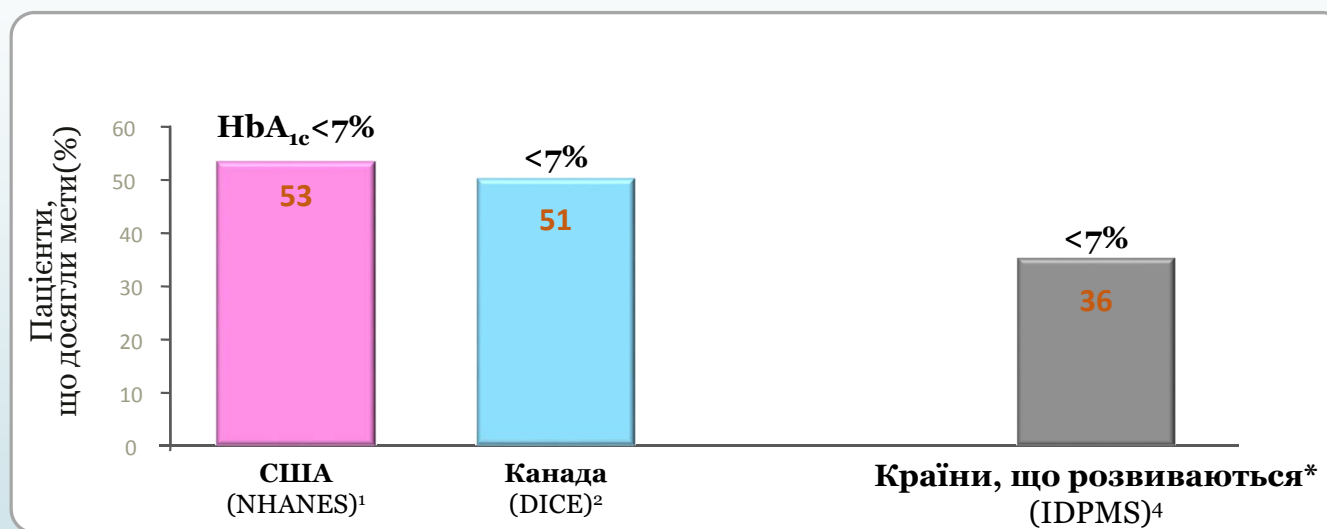

у світі: 8,3%
в Україні: 3,2%

Динаміка поширеності цукрового діабету серед всього населення України в розрізі областей (2008-2017 р.р., на 100 тис. нас.)

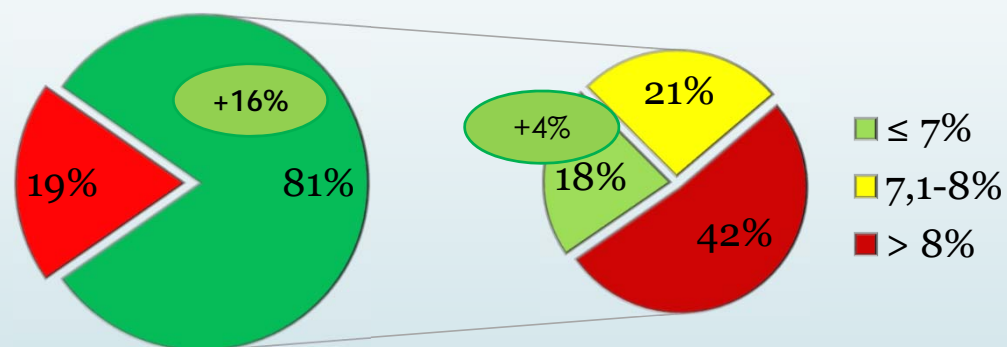
Рівень компенсації ЦД в світі

*Asia, Eastern Europe, Latin America and the Middle East and Africa

1. Casagrande S, et al. *Diabetes Care* 2013;36:2271-9;
2. Harris SB, et al. *Diabetes Res Clin Pract* 2005;70:90-7;
3. Liebl A, et al. *Diabetologia* 2002;45:S23-8;
4. Chan JC, et al. *Diabetes Care* 2009;32:227-33.

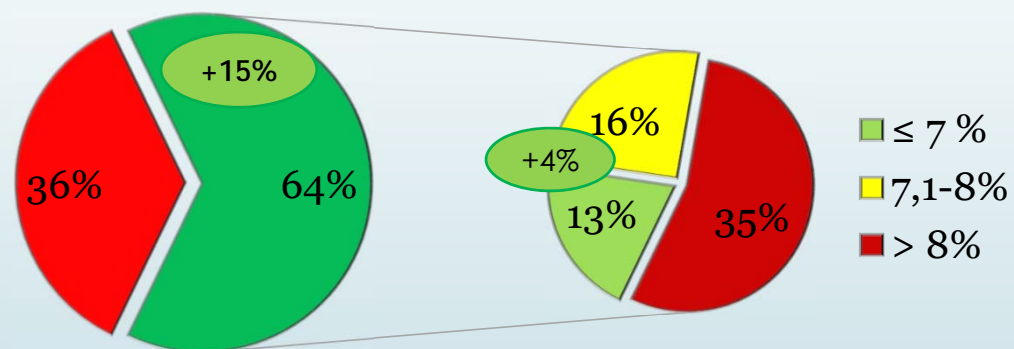
Контроль HbA1c % у дорослих з ЦД 1 типу – 2018 рік

61% вкрай декомпенсовані

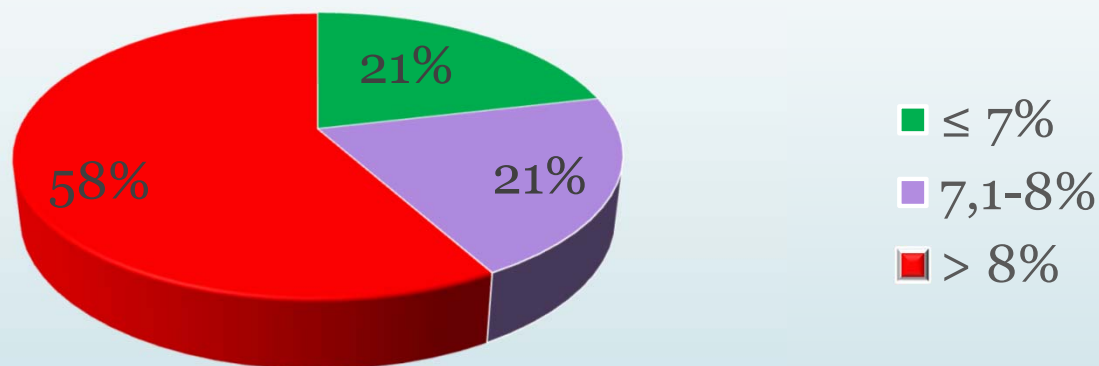

Контроль HbA1c % у хворих з ЦД 2 типу, які отримують інсулін – 2018 рік

71% вкрай декомпенсовані

Контроль HbA1c % у ДІТЕЙ, які отримують інсулін – 2018 рік

79% декомпенсовані

В УКРАЇНІ ПРОВЕДЕНА УНІКАЛЬНА РЕФОРМА СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЦІЄНТІВ ІНСУЛІНОМ

- ▶ В 2016 році ендокринологами **ВПЕРШЕ** в Україні запроваджений **електронний онлайн Реєстр** пацієнтів!
- ▶ З 1 січня 2017 року ендокринологами **ВПЕРШЕ** запроваджена **система реімбурсації** медичних засобів в Україні!
- ▶ Перший **електронний рецепт** в Україні виписаний лікарем-ендокринологом!

Порівняння принципу реімбурсації інсулінів в Україні та Польщі

Інсулін	Україна	Польща*
Інсулін людини картридж	Безкоштовно: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Якщо хворіє з дитинства ➤ Студент ➤ Зір < 0,4 ➤ Якщо HbA1c < 7,5% 	Співплатіж від 23 до 82 Гр/міс
Аналог Інсуліну короткої дії Діти	Безкоштовно	Співплатіж 187-240 Гр/міс
Аналог інсуліну тривалої дії Діти	Безкоштовно	Співплатіж 30%

* - з листа МОЗ Польщі спікеру сейму Польщі, 2017 рік

Порівняння принципу реімбурсації інсулінів в Україні та Польщі

Інсулін	Україна	Польща*
Аналог інсуліну: ЦД 2 типу, що лікувалися НРН від щонайменше 6 міс і з задокументованими повторними епізодами тяжкої або нічної гіпоглікемії *	Безкоштовно	Співплатіж 30%
Аналог інсуліну: дорослі, які мають HbA1c < 7,5%; Старше 65 років з 2-ма КВП і HbA1c < 8,5%	Безкоштовно	Співплатіж 30%

* - з листа МОЗ Польщі спікеру сейму Польщі, 2017 рік

Програма «Доступні ліки»

- Постанова КМУ: “Про забезпечення доступності лікарських засобів” № 152 — редакція від 17.03.2017
- Ряд наказів МОЗ з якими можна ознайомитись на сайті МОЗУ

Внесок кафедри діабетології в післядипломну освіту лікарів

- Проведення регулярних циклів тематичного удосконалення, в тому числі очно-заочних.
- Активна участь у міжнародному науковому співробітництві з питань клінічної діабетології
- Просвітницька та видавнича діяльність

Європейська асоціація з вивчення цукрового діабету (EASD)

Завідувач кафедри
діабетології
Маньковський Борис
Микитович - член
Програмного комітету
конгресів EASD 2015, 2016,
2018 та 2019 роках

Abstract Review Committee

Francesco Beguinot, IT	Piero Marchetti, IT
Kåre I. Birkeland, NO	David R. Matthews, UK
Matthias Blüher, DE	Juris J. Meier, DE
Amélie Bonnefond, FR	Pirjo Nuutila, FI
Ondrej Cinek, CZ	Marju Orho-Melander, SE
Riccardo Bonadonna, IT	Margriet Ouwens, DE
Anna L. Gloyn, UK	Lorenzo Piemonti, IT
Luigi Gnudi, UK	Eric M. Renard, FR
Per-Henrik Groop, FI (Chair)	Peter Rossing, DK
Hans-Peter Hammes, DE	Naveed Sattar, UK
Hans J. Hauner, DE	Casper Schalkwijk, NL
Richard I.G. Holt, UK	Gerit-Holger Scharnthaner, AT
Patricia Iozzo, IT	Jay S. Skyler, US
Peter Kempner, HU	Michele Solimena, DE
Mikael Knip, FI	Norbert Stefan, DE
Anna Krook, SE	Coen D. A. Stehouwer, NL
Hiddo Lambers Heerspink, NL	Michael Stumvoll, DE
Maciej Malecki, PL	Solomon Tesfaye, UK
Ravaz Malik, UK/QA	Mark Walker, UK
Boris Mankovsky, UA	Raimund Weitgasser, AT

Освітнянські курси Європейської асоціації з вивчення цукрового діабету

Освітнянський Курс Європейської асоціації з вивчення цукрового діабету – 2010 рік, Київ.
Лектори: Швеція, Великобританія, Німеччина, Ірландія, Греція, Італія та ін.
Слухачі з України, Білорусії, Грузії, Литви, Росії, Казахстану.

II Ukrainian EASD Postgraduate Course

II Український навчальний курс Європейської асоціації з вивчення цукрового діабету

P.L. Shupika National medical Academy
of Postgraduate Education

Національна медична академія
післядипломної освіти імені П.Л. Шупика

8–10 квітня 2010 р.

16:30-18:00 WORKSHOPS

Workshop 1	Practical Aspects of Diabetic Foot-care (WITH PATIENTS) (Stephan Morbach, Svetlana Bolgarskaya)
Workshop 2	Autonomic Neuropathy (Dan Ziegler, Boris Mankovsky)
Workshop 3	Cardiovascular Disease Prevention (Peter Nilsson, Mina Mitrakou, Olga Barna)

19:00 Social Event, Ukrainian Museum of Contemporary Art

FRIDAY 9 APRIL

09:00–11:00

SECOND SESSION: NEUROPATHY

Chairpersons: Dan Ziegler and Rayaz Malik

Dan Ziegler	Erectile dysfunction and autonomic neuropathy
Rayaz Malik	New approaches to the diagnosis of neuropathy
Boris Mankovsky	Diabetes and Brain
Sergey Malyarov	Diabetes and Depression

Клуб ендокринних новацій

Спільно кафедрою діабетології та УДА проводяться засідання Клубу ендокринних новацій, в рамках якого відбувається навчання для лікарів-ендокринологів.

<http://cen.com.ua/>

➤ **Київ, Дніпро**

➤ **Харків, Львів**

Grand Round

У 2016 році проведений новий формат науково-практичної конференції для спеціалістів у галузі діабетології - GRAND ROUND. Захід передбачає виступ найкращих фахівців у різноманітних галузях діабетології та проведення майстер-класів.

**International Diabetes
Federation**
Centre of Education

This is to certify that

Department of Diabetology, NMAPO, Kiev, Ukraine

has fulfilled the requirements of the International Diabetes Federation
and has been approved as an

International Diabetes Federation Centre of Education

[Valid Until December 2019]

Dr Shaukat Sadikot
President 2016-17,
International Diabetes Federation

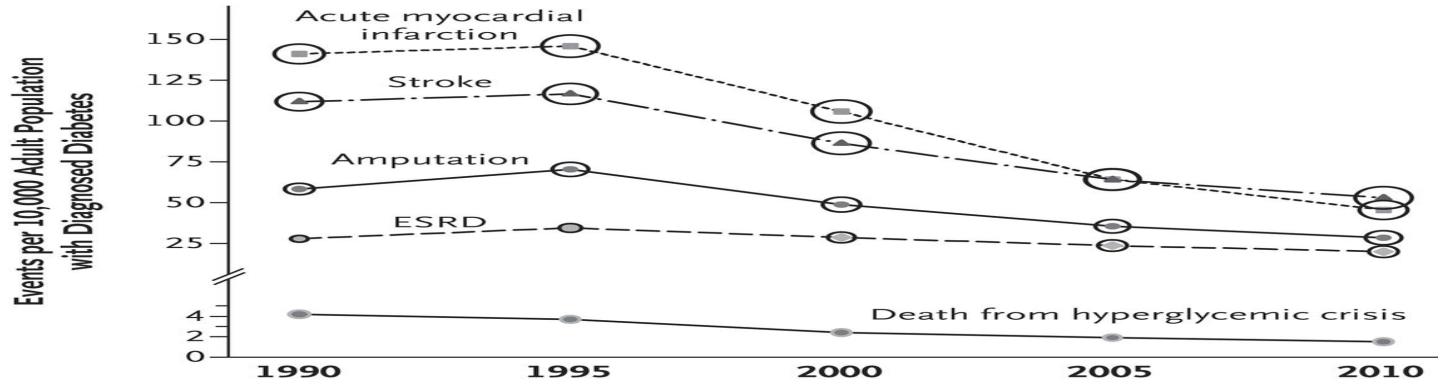
Dr Nam Cho
President 2018-19,
International Diabetes Federation

Presented on: 5 December 2017

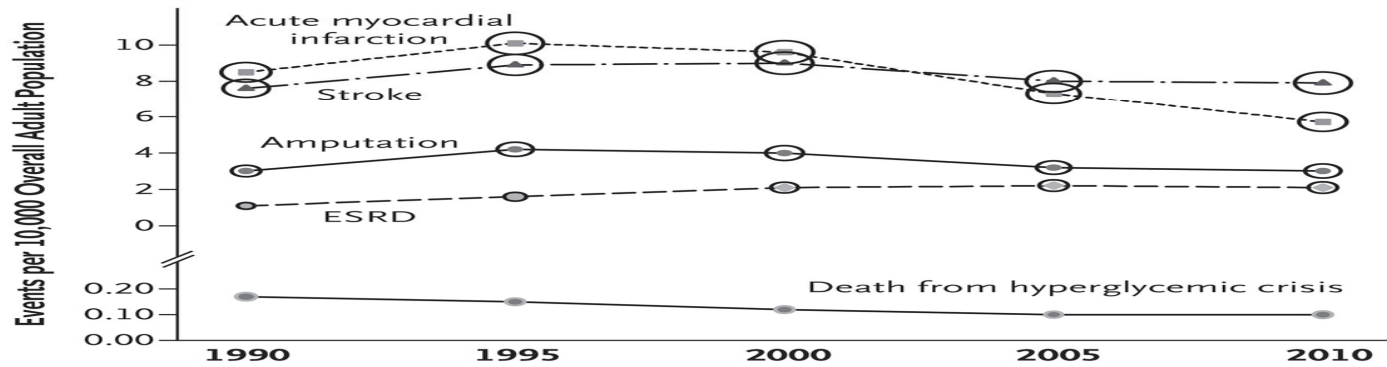

unite for diabetes

A Population with Diabetes

B Population with or without Diabetes

Gregg EW et al. N Engl J Med 2014;370:1514-1523

Подяка:

- ▶ Академік Ю.В.Вороненко
- ▶ Академік А.С.Єфімов
- ▶ Академік М.Д.Тронько
- ▶ Співробітники кафедри діабетології НМАПО імені П.Л.Шупика
- ▶ Національний інститут діабету, Дюссельдорф, Німеччина
- ▶ Відділ діабету Північно-Західного Університету, Чікаго, США
- ▶ Університет Утрехту, Нідерланди